

Otvárame Štvrtú knihu Knihy žalmov. Nachádzajú sa v nej Žalmy 90 až 106. V 4. knihe, podobne ako v 3. knihe, sa nachádza 17 žalmov. Sú to dve najkratšie knihy žalmov.

Najdlhšia kniha žalmov je piata. Sú v nej Žalmy 107 až 150 – celkom 44 žalmov. Potom v počte žalmov nasleduje Prvá kniha so 41 žalmami a ďalej Druhá kniha s 31 žalmami. Štvrtá kniha, rovnako ako aj ostatné knihy, končí chválením Hospodina. Úvahy nad touto knihou sme rozdelili do 4 častí.

1. časť

Úvod a Žalm 90

Úvod

Prvá a druhá kniha Knihy žalmov boli „príručky“ pre utrpenia, ktoré sa objavujú v našich životoch bez ohľadu na to, či sme spáchali alebo nespáchali nejaký hriech. V tretej knihe sme nachádzali ľudí, ktorí prichádzajú uctievať Boha Izraela do chrámu v Jeruzaleme a v žalmoch dostávajú inštrukcie a rady do života a pomoc na riešenie rôznych životných situácií.

Štvrtá kniha je iná. Táto kniha (žalmy v nej) vedie človeka vidieť celý svoj ľudský život z Božej perspektívy. Toto je veľmi potrebná a veľmi dôležitá lekcija, pretože sa často dívame na svoj život z perspektívy dnešného dňa. Máme tendenciu vidieť svoj život cez to, čo sa deje v práci, cez problémy v rodine, možno cez choroby a cez čokoľvek iné, čo sa s nami deje. Máme tendenciu vidieť svoje problémy ako veľmi veľké, ťažké, neprekonateľné. A máme tendenciu byť otrokmi problémov, ktoré nás obklopujú. Ale táto kniha nás vynesie nad to všetko a pomôže vidieť náš život a naše problémy z Božej perspektívy. Som presvedčený, že by sme boli radostnejší kresťania, keby sme si navykli hľadiť na svoj život z Božej perspektívy. Jednoducho hľadiť zhora na to, čo sa s nami deje, na to, kto sme, kam smerujeme, a kto je náš Boh, ktorému veríme a na ktorého sa spoliehame.

V Štvrtej knihe Knihy žalmov dominujú doktríny o Bohu, doktríny o tom, kto je Boh. Cez tieto okuliare právd o Bohu sa na všetko okolo nás môžeme dívať Božími očami.

Žalm 90

„Pane, ty si nám bol príbytkom z pokolenia na pokolenie. Prv ako boli splodené vrchy, a prv ako si rodiťsky sformoval zem a okruh sveta, od veku na vek si ty silný Boh!“ (verše 1 a 2). Celý Žalm 90 sústreďuje pozornosť na Božiu večnosť. Hovorí o večnom Bohu, ktorý trvá od vekov naveky, ktorý tu bol predtým, ako tento svet vstúpil do existencie, a ktorý tu bude aj potom, ako tento svet bude jedného dňa ukončený a bude stvorený nový svet.

Ako sa dívame na náš život? Nemáme tendenciu hľadiť na život len zo dňa na deň? Ako prejdeme týmto dňom? Ako prežijem tento deň? Žalm 90 nám ozrejmuje skutočnosť, že je tu večný Boh. Žalm 90 je vystavaný na jednom Božom atribúte – na jeho večnosti a z toho sa odvíja celá náplň Žalmu 90 a aplikácie pre každodenný život.

Svoj život nemôžeme vnímať tak, že som tu ja, toto chcem a podľa toho si prispôbim Boha. To by bol dnešný humanizmus a často je toto dnešným náboženstvom, ktoré formuje Boha podľa toho, čo spotrebiteľ chce. Žalm 90 vedie presne opačným smerom: máme začať od Boha; je tu večný Boh, ktorý bol predtým, ako boli pokolenia, a ktorý bude aj potom, keď sa oni pominú.

Verše 3 až 6 hovoria o tom, že je tu večný Boh a je tu človek. Aká je naša realita? Je to realita krátkeho života: „Pôsobíš to, aby sa smrteľný človek biedny navrátil až do prachu, a hovoríš: Navráťte sa, synovia človeka!“ (verš 3). Verše 3 až 5 hovoria o našom krátkom živote, ktorý je v kontraste k večnému Bohu. Sme to my, smrteľní ľudia, ktorým Boh povie: „Je čas navrátiť sa, navrátiť sa do prachu, z ktorého bol človek vzatý.“ Boh každému z nás jedného dňa povie: „Navráť sa.“ Naše životy sú krátke, našich rokov je málo a pominú sa ako stráž v noci (verš 4).

Prejdú ako povodeň, pominú sa ako sen (verš 5). Je sen dlhý, alebo krátky? Nám sa zdá, že je dlhý, ale lekári tvrdia, že je veľmi krátky. Naše životy sú ako tráva, ktorá za rána raší, ale toho istého dňa, v ktorom kvitne, ju zotnú a uschne. To je opis nášho života: krátky a pominuteľný.

Vo veršoch 7 až 11 žalm uvádza dôvod, prečo je náš život krátky a pominuteľný: „Lebo hynie od tvojho hnevu a sme predesení tvojou prchivosťou...“ (verš 7 a ďalšie). Tento žalm nás nevedie do depresie a nebol napísaný ani preto, aby nás viedol do zatrpknutosti a ani nie do zúfalstva. Ale vedie nás do vážneho zváženia nášho života a správneho postoja k nemu. Ako sa postaviť k životu? Inými slovami: Ako žiť z perspektívy, že je tu večný Boh a život človeka je krátky? Ako prežiť každý jeden deň? Odpoveď je vo veršoch 12-17. Tieto verše sú modlitbou, ktorú sa máme modliť a s ktorou máme prísť pred Boha každý deň od samého začiatku svojho života, pretože mu dáva správnu perspektívu. Aká je to modlitba? „Nauč nás tak počítať naše dni, aby sme uvodili múdrosť do srdca.“ (verš 12) – „aby sme múdre srdce získali.“ (evanjelický preklad).

Počiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom (pozri napr. Žalm 111:10; Príslovia 1:4; 9:10), a preto je správne modliť sa za múdrosť (verš 12). Daj mi múdre srdce, daj mi srdce, ktoré porozumie veciam môjho života z tvojej perspektívy. Daj mi srdce, ktoré porozumie, že som tu krátko. Srdce, ktoré chce múdrosť, ktorá, ako je napísané v Prísloviach, má väčšiu hodnotu ako všetky bohatstvá. Ktoré vie, že múdrosť je niečo, čo dáva Hospodin a môžeme ju nájsť u Hospodina, a že múdrosť je niečo, o čo sa má usilovať každý mladík na tejto zemi.

Vieme, že príslovia sú klasická praktická inštrukcia pre chlapca, mládenca, ktorého otec učí veciam života a smrti v každodenných situáciách. Hovorí mu: „Múdrosť je to, čo musíš nájsť. Potrebuješ si ju zadovážiť za všetko tvoje imanie.“ (Príslovia 4:7) a pritom sa nemyslí na

svetskú múdrosť, ktorej znakom je, že ľudia v nej nepoznali Boha (1. Korinským 1:21). Našli svoje filozofie a vysvetlenia, a tak ďalej. Ale v prísloviach sa myslí na múdrosť odvodenú z reality, že je tu Boh, ktorý k nám hovoril. Je tu Boh, ktorý je hodný, aby sme si ho všimli, reagovali na neho, mali pred ním bázeň, a takto nadobudli múdrosť – a to predovšetkým cez inšpirované Písma. V konečnom dôsledku to vedie k potrebe múdrosti, ktorou je Kristus, a ktorý sa stal múdrosťou tým, ktorí v neho veríme (1. Korinským 1:30).

„Nauč nás počítat' dni nášho života“ – to je modlitebná prosba, ktorú potrebujeme mať v našich životoch ponajprv. Ak máme žiť svoj život dobre a nemáme byť frustrovaní z toho, že sme tu krátko, musíme prosiť o múdrosť Božiu, nájsť Krista a spasenie v ňom.

Druhá vec: „Navráť sa, Hospodine! Až dokedy? – A zľutuj sa nad svojimi služobníkmi!“ (verš 13). Musíme sa naučiť hľadať a nachádzať Hospodina. Nemôžeme byť uspokojení v stave bez Hospodina ani jeden deň. Keď naše deti vyrastajú a keď dokážu zrozumiteľne rozmýšľať, prvá vec, ktorú sme povinní im povedať, je táto: Potrebuješ nájsť Hospodina, od ktorého si oddelený kvôli hriechu svojich predkov a kvôli tvojej vlastnej náklonnosti a srdcu, ktoré je nastavené proti Bohu. Nesmieš sa uspokojiť so svojím stavom bez Hospodina. Potrebuješ, aby sa k tebe navrátil. Volat' a prosiť o zľutovanie.

Ďalšiu vec vidíme vo verši 14: „Nasýť nás hneď ráno svojou milosťou.“ Kedy má človek hľadať Božiu milosť vo svojom živote? Tu je napísané, že hneď zrána a budeme plesať a radovať sa po všetky svoje dni. Neodkladaj čas prísť k Bohu a nehovor si: Urobím to inokedy, neskôr. Je to nerozumné! Žiť v perspektíve večnosti a večného Boha je ráno si žiadať jeho milosť, ráno otvoriť ústa v duchu slov žalmu (119:131) a povedať: „Bože, nakrm ma, daj mi spásu, daj mi nájsť teba, daj mi nové srdce, zmeň môj život.“ Nielen ráno na začiatku dňa, ale zrána nášho života,

pretože inak je stratený každý deň, v ktorom nemáme Hospodina a spásu v Kristovi. „Nasýť nás hneď ráno svojou milosťou, a budeme plesať a radosť sa po všetky svoje dni.“ (verš 14). Toto je recept na radosť v tomto krátkom živote.

Ďalšia vec je vo verši 15: „Obveseľ nás podľa dní, v ktorých si nás trápil, podľa rokov, v ktorých sme videli zlé.“ Hľadať potešenie u Boha, hľadať, aby nám Boh nahradil roky, ktoré zožrali kobyľky, a potom: nech sa vidí pri tvojich služobníkoch dielo tvojich rúk a sláva nad ich synmi (16). Prosiť o to, aby Boh požehnal naše dielo konané pre neho (verš 17). Inými slovami: modliť sa, aby každá naša práca mohla byť v živote robená skrze neho, pre neho a s ním.

Žalm 90 je Mojžišov žalm. Pravdepodobne bol zložený potom, ako mu zomrela najprv sestra Mária, potom brat Áron a Mojžiš už vie, že on bude musieť zomrieť na hore Nébo a nevstúpi do zasľúbenej zeme Kanaánu. V Písme sú zaznamenané ešte dve nádherné Mojžišove piesne. Prvá je po prechode Červeného mora a nachádza sa v knihe Exodus 15:1-18, druhá je v knihe Deuteronomium 31 (pozri verše 22 a 30), ale žalm 90 je asi najvážnejší zo všetkých, pretože je veľmi osobný, stavia ľudí do perspektívy večnosti a učí, že dôvod, prečo hynieme, je hnev, nepravosti, tajnosti srdca, hriechy: „Lebo všetky naše dni idú ta pre tvoj búrlivý hnev; končíme svoje roky ako reč.“ (verš 9) a „Ale kto zná silu tvojho hnevu, a že aká je tvoja bázeň, taký je aj tvoj búrlivý hnev?“ (verš 11).

Mojžiš bol svedkom toho, ako celá generácia Izraelských vyhynula na púšti. Dôvodom bol hriech ich nevery. Sme tu krátko a naša smrť nám pripomína realitu hriechu. Konečný dôkaz pre každého človeka, že je hriešnik, je jeho vlastná fyzická smrť. Fyzická smrť, po ktorej sa telo obráti na prach, bude dôkazom toho, že Boh má pravdu, keď v Genezis povedal: „Prach si a do prachu sa navrátiš“ (Genezis 3:19).

2. časť

Vyvýšený Hospodin – Žalmy 91 a 92

Atribúty, ktoré nachádzame v Štvrtej knihe Knihy žalmov, sú atribúty Božej vyvýšenosti. Vidíme ich hlavne v žalmoch 91 a 92: „Kto prebýva v skrýši Najvyššieho?“ (91:1), „Pretože hovoríš: Ty si, Hospodine, moje útočisko, a že si Najvyššieho učinil svojím príbytkom“ (91:9), „Dobre je oslavovať Hospodina a spievať tvojmu menu žalmy, ó, Najvyšší!“ (92:2), „Ale ty, Hospodine, si najvyšší na veky!“ (verš 92:9).

Inými slovami: tieto dva žalmy hovoria o atribúte Božej vyvýšenosti, ktorý ďalej nachádzame v celej tejto knihe. Čo sa myslí pod Božou vyvýšenosťou? Myslí sa tým, že Boh je vyšší ako čokoľvek, čo si vieme predstaviť, a ako čokoľvek, čo vieme vymyslieť v našich myšliach. Ak by sme mali pre pomenovanie Božej vyvýšenosti použiť filozofický pojem, tak by sme použili slovo transcendentálny. Jednoducho Boh je „nad všetkým“. Nevieme obsiahnuť jeho veľkosť a vznešenosť, lebo je nad všetkým. Má moc nad najväčším dobrom i zlom, aké si vieme predstaviť. Je nad najväčšou krásou, ktorú si vieme predstaviť. Je nad najväčšou mocou, akú si vieme predstaviť. On je najvyšší a je vyvýšený nad všetkým. Tieto dva žalmy hovoria o realite toho, že Boh je najvyšší a túto realitu máme vyjadrenú aj v ďalších žalmoch (od Žalmu 93 až po Žalm 100) výrazmi Hospodin kraľuje.

V našich myšliach povieme: Áno, Hospodin je najvyšší. Ale rozumieme tomu? Je nám jasné, čo hovoríme, keď povieme: On je najvyšší? Urobí to s nami to, čo robí s ľuďmi v týchto žalmoch? Ak nezmýšľame o Bohu tak, akým on je, seba oberáme o pravé uctievanie a o túžbu uctievať pravého Boha. Veď kto by uctieval Boha, ktorý nie je najvyšší?

Musíme mať preto v mysli ukotvené, že Hospodin je najvyšší a preto zvrchovaný nad všetkými vecami. A tieto žalmy nás bezpochyby k tomu vedú. S realitou Božej vyvýšenosti súvisí aj jeho svätosť, ktorá hovorí o tom, že je čistý a bez hriechu.

Žalm 91

Tento žalm je asi najviac potešujúcim žalmom v celej Štvrtej knihe. „Ten, kto býva v skrýši Najvyššieho, bude nocovať v tóni Všemohúceho. Poviem Hospodinovi: Moje útočisko a môj hrad, môj Boh, na ktorého sa nadejem.“ (verše 1 a 2). O čom je tento žalm? Isto ho mnohí poznáte možno aj naspamäť. Aká je téma tohto žalmu? To ľahko opíšeme prvým veršom. Aký je život toho, kto prebýva v skrýši Najvyššieho? Opis života takéhoto človeka je od verša 3 po verš 13 a čítame tam slová ako: On (Najvyšší) ho vytrhne z pasce lovca, zo smrteľnej náказы morovej, prikryje ho svojimi peruťami, ukryje sa pod jeho krídla. Jeho vernosť je štítom a pavézou, nebude sa strachovať. Nebude sa báť moru, ani náказы, atď., pretože hovorí: „Ty si, Hospodin, moje útočisko.“ (verš 9).

Ako je možné, že sa ho nedotknú všetky rany a ťažkosti? Je to z jedného jediného dôvodu: Je tu niekto, kto je nad tým všetkým. Je tu niekto, kto je najvyšší. Inými slovami: Naše odpočívanie je v Bohu, keď sme s ním vierou spojení skrze Krista. Náš pokoj a všetok odpočinok našich duší je zaručený tým, že je tu Boh, ktorý je najvyšší. Neurobili sme si za útočisko človeka, ani najsilnejšieho kráľa, ani najmocnejšieho anjela, ale najvyššieho Boha. Toto je realita, na ktorej tento žalm stojí a toto je naša potecha na každý deň.

Ak Boh je mojim útočiskom, nemusím sa báť, lebo on je najvyšší, je najmocnejší, je nad všetkým. Je silnejší ako smrť. Je silnejší ako desaťtisíce, ani sa nepriblíži nijaký úder k tvojmu stanu. Prikázal svojim anjelom, aby ťa ostríhali na všetkých tvojich cestách. A teraz mi povie: „Ale čo to tu hovoríš? Veď ja mám problémy v živote, trpím, dostal som zásahy šípmi diabla, keď som nemal štít viery. Ako toto môže platiť pre mňa? To o mne neplatí!“ Moja odpoveď je nasledovná: „Platí to o tebe, pretože keď aj Boh dopustí nejaké veci a rany na teba, nie sú to rany, ktorými ťa mieni zničiť, ale sú to rany, ktoré sú mienené ako otcovská trestajúca ruka, aby ťa vychovával. On týmto ranám povie: Dost! – a je im koniec. Ranám, ktoré sú v jeho rukách, nikdy nedovolí ísť ďalej, ako je to pre nás v danej situácii najosožnejšie. Preto teda platí, že sme v rukách Najvyššieho aj v najväčších ťažkostiach, aj v najväčších bolestiach svojho života.

Takže náš odpočinok je v tom, že sme si za útočisko, za skrýšu, vybrali Hospodina, toho, ktorý je Najvyšší a Všemohúci. Preto sme v bezpečí, lebo najvyšší Boh je naším Bohom skrze vieru v Krista. On je naše bezpečie, a preto môžeme pokojne odpočívať vo všetkých okolnostiach života.

Pre všetkých, ktorým je Boh útočiskom, platí zasľúbenie (sľub) veršov 14 až 16. Boh sľubuje všetkým, ktorí sa s láskou k nemu vinú: „...vyslobodím ho; vyvýšim ho, lebo zná moje meno,

hovorí Boh. Bude volať na mňa, a ohlásim sa mu. Ja budem s ním v jeho súžení, vytrhnem ho a oslávim ho. Nasýtím ho dlhosťou dní a dám mu vidieť svoje spasenie.“

Nie: ja ho možno vyslobodím, ale: ja ho vyslobodím, lebo zná moje meno. To zná moje meno hovorí o osobnom poznaní Boha. Vidíme, ako atribút Božej vyvýšenosti a všemohúcnosti pracuje v každodennom živote v náš prospech. Každý deň, keď sa utiekame k nemu, keď k nemu voláme, dôverujeme mu, lebo poznáme jeho meno, náš Boh nás vypočuje: „Bude volať na mňa, a ohlásim sa mu“ (verš 15).

Žalm 92

Tento žalm bol zložený na sobotný deň. V mazoretských textoch je séria žalmov, ktoré sú vybrané na každý deň týždňa. V nich je tento žalm určený na sobotný deň: „Dobre je oslavovať Hospodina a spievať tvojmu menu žalmy, ó, Najvyšší!“ (verš 2).

Je to o tom, ako dobre je byť s Hospodinom, ako dobre je uctievať ho a rozjímať o jeho veľkých skutkoch a o jeho preveľmi hlbokých myšlienkach (verš 6). A ďalej hovorí, že sú ľudia, ktorí tomu nerozumejú (verš 7) a rastú rady bezbožníkov a činiteľov neprávosti (verš 8), ale Hospodin je nad všetkým: „Ale ty, Hospodin, si najvyšší naveky!“ (verš 9). Oni môžu rásť ako burina, ale ty si najvyšší, ty si nad nimi a tvoji nepriatelia, Hospodine, zahynú, rozprchnu sa (verš 10), ale: „Tí, ktorí sú zasadení v dome Hospodinovom, budú kvitnúť vo dvoroch nášho Boha“ (verš 14). To pripomína slová Pána Ježiša Krista: „Každá zasadená rastlina, ktorej nesadil môj nebeský Otec, bude vykorenená“ (Matúš 15:33).

Tento žalm pripomína tiež Žalm 1, v ktorom sa hovorí: „Blahoslavený muž, ktorý nechodí podľa rady bezbožných... bude ako strom, zasadený nad potokmi vody“ (verše 1 a 3) a: „Nie tak bezbožní, ale tí budú ako plevy, ktoré rozháňa vietor.“ (verš 4). Presne toto máme aj v Žalme 92. Boží atribút vyvýšenosti zaručuje, že budú vyzdvihnutí tí, ktorí chodia s Bohom, ktorí poznajú jeho meno, ktorí sú spravodliví. Spravodliví ako ovocie toho, že boli ospravedlnení skrze Krista a dostali nové srdce a nový život. Tí, ktorí vierou prišli k spaseniu. Na akom základe je isté, že bezbožníci budú rozmetaní? Na základe toho, že Hospodin, je najvyšší naveky (Žalm 92:9).

3. časť

Hospodin je Kráľ

Žalmy 93 až 101 oznamujú, že Hospodin kraluje a všetky záležitosti sú postavené na tejto skutočnosti. Napr.: „Hospodin kraluje“ (93:1), „Pozdvihni sa, sudca zeme!“ (94:2). Sudca a súdenie je súčasť kráľovského úradu. Kráľ má právo súdiť. Kráľ, ktorý nemá právo súdiť už nie je kráľom. „Lebo Hospodin je silný Boh veľký a veľký Kráľ nad všetkými bohmi“ (95:3). „Povedzte medzi národmi: Hospodin kraluje!“ (96:10). „Hospodin kraluje! Nech plesá zem!“ (97:1). „Pokrikujte radostne pred Kráľom Hospodinom!“ (98:10). „Hospodin kraluje; nech sa trasú národy!“ (99:1). Žalm 100 sa nedá inak interpretovať, iba že Hospodin je Kráľ, ktorému máme slúžiť s radosťou.

Túto sériu žalmov môžeme rozdeliť do dvoch častí. Do prvej patria žalmy, ktoré sú mienené najmä Božiemu ľudu, to znamená, že oslovujú predovšetkým tých, ktorí poznajú Boha, aby im pomohli s faktom, že Hospodin je Kráľ a kraľuje nad nimi. Takými sú Žalmy 93 až 95. Žalmy 96 až 100, teda druhá časť tejto série, rozširujú toto oslovenie na všetky národy. Žalmami 102 až 106 sa budeme venovať v ďalšej časti – v samostatnom článku a v inom čísle.

Žalm 93

Hospodin kraľuje. Obliekol sa velebnosťou alebo vznešenosťou. Je opásaný silou, to znamená, je pripravený konať. Áno, upevnil aj okruh sveta, aby sa nepohol, jeho trón stojí pevne odpradáva a od večnosti je on (verše 1 a 2). To sú úžasné vyjadrenia. Všimnime si verše 3 až 4: „Rieky pozdvihujú, Hospodine, rieky pozdvihujú svoj hukot; rieky pozdvihujú svoje vlnobitie. Nad hukot mnohých vôd, nad silné vlny morské silnejší je na výsosti Hospodin.“ Podľa jedného komentára Židia v skutočnosti nikdy neboli dobrí moreplavci a asi sa najviac báli morských vln, a preto pre nich morské vlny boli hroznou skúsenosťou. Žalm hovorí, že nad hrôzou, ktorú by sme mohli zažiť v našich životoch – nad hukotom morských vln – je Hospodin mocnejší. Pán Ježiš povedal: „Utíchni!“ a v momente všetko utíchlo.

„Tvoje svedectvá sú preveľmi isté“ alebo: sú dôveryhodné, ako je uvedené v iných prekladoch (verš 5). Keďže Hospodin je Kráľ, keďže Hospodin je nad morami, nad vodami, keďže Hospodin je takýto Boh, preto máme veriť jeho svedectvám, preto jeho domu sluší svätosť. Vieme, že domom Božím je cirkev (1. Timoteovi 3:15) – a preto nám sluší svätosť. Hospodin je na večné časy, kraľuje nad prírodou a je silnejší než čokoľvek, čo si vieme predstaviť, preto našou povinnosťou je hľadiť na jeho svedectvá, poslúchať ho a byť svätí.

Žalm 94

Toto je žalm „pomsty“ alebo „odplaty“. Je to volanie k Bohu, aby on odplatil. Spomíname si na vdovu, ktorá chodila za nespravodlivým sudcom, aby ju pomstil? Niečo podobné nachádzame v tomto žalme, ale tu ľud Boží ide za svojim spravodlivým Bohom a sudcom zeme, aby ich pomstil, pretože je utláčaný, ponížovaný, trápený bezbožnými. Vraždia vdovy, cudzincov a siroty zabíjajú (verš 6) a hovoria, že Boh to nevidí a ani tomu nerozumie (verš 7). Vo veršoch 8 až 11 je pre týchto ľudí veľké varovanie, lebo je isté, že ten, ktorý utvoril ucho, počuje, a ten, ktorý utvoril oko, vidí (verš 9), a ten, ktorý káži národy, bude trestať (verš 10). Hospodin, ktorý učí ľudí vedomosti, pozná myšlienky ľudí. Toto je žalm, v ktorom sa nachádza prosba a volanie k Sudcovi zeme, aby pomstil svoj ľud. Súčasne volá bezbožníkov, aby sa zastavili. Od verša 12 tiež vysvetľuje, že blahoslavený je muž, ktorého Boh otcovsky karhá. On súčasne dáva i potešenie. Potešenie je v tom, že Boh používa v pravej miere a v pravom čase ako dobré otcovské karhanie súženia, ktoré prichádzajú na nás rukami bezbožníkov. Verš 15 k tomu ešte pridáva a hovorí, že súženie nebude trvať naveky, lebo súd sa navráti k spravodlivosti. A ďalšie verše ešte hovoria, že Boh je s nami vo všetkom tomto trápení a súžení: „Keby mi Hospodin nebol býval pomocou, už by sa skoro bola ocitla moja duša v mlčaní“ (verš 17). Verš 23 sa vracia k tomu, že tých, ktorí sa vyvyšujú a konajú nepravosť, Hospodin zahladí. Takže v podstate vo verši 23 je odpoveď na volanie veršov 1 a 2.

Žalm 95

„Podťe, plesajme Hospodinovi! Pokrikujme s radosťou skale svojho spasenia!“ (verš 1) – to je volanie k uctievaniu. Predídme jeho tvár s chválou, pokrikujme mu radostne žalmy. Prečo? Lebo Hospodin je veľmi silný a veľký Boh a veľký Kráľ nad všetkými bohmi. Inými slovami v Božom ľude existuje stále tendencia, pnutie, ísť za inými bohmi. Denne môžeme byť pokúšaní ísť za inými bohmi, dať niečomu inému vyššie miesto v našich srdciach ako Bohu a tomu, čo on od nás požaduje. Žalm volá k uctievaniu pravého Boha, Hospodina, a k tomu, aby sme k uctievaniu neboli vlažní. V mysli môže povstať myšlienka: Prečo by sme mali hľadať Boha a uctievať ho? A odpoveď je v žalme: Lebo Hospodin je veľký Kráľ nad všetkými bohmi, v ktorého ruke sú nevystihnuteľné hlbiny zeme, končiare, a tak ďalej (verše 3 až 5). Všimnime si verše 6 a 7: „Podťe, klaňajte sa a padnite na kolená, kľakajte pred Hospodinom, svojim učiteľom. Lebo on je náš Boh, a my sme ľud jeho pastvy, sme stádom jeho ruky.“ Takže dôvod, prečo

máme ísť za ním, je: On je náš Boh a my sme ľud jeho pastvy.

Za týmto v ďalších veršoch nasleduje varovanie, ktoré je opakované v Novom zákone a priamo sa vzťahuje na nás: „...Dnes, ak počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svojho srdca ako v Meríbe“ (verše 7 a 8). Inými slovami: keď dnes k nám Hospodin hovorí: „Pod! Pod, a uctievaj ma!“, tak nesmieme zatvrdiť svoje srdcia, ako to urobili Izraelci. Ľudia, ktorí nejdú za Hospodinom, ktorí nehľadajú príležitosť uctievať ho, ktorí nehľadajú možnosť slúžiť mu, sú ľudia, ktorí, ako sa nakoniec ukáže, nemajú skutočnú vieru. Ľudia, ktorí, ako sa ukáže, si zatvrdzujú srdce, zahynú ako tí, ktorí nemali vieru. Preto list Židom tak vážne varuje, aby sme to po nich nezopakovali. „Ak počujete jeho hlas, nezatvrdzujte si svoje srdce.“ Chodte za ním, chodte ho uctievať, hľadajte ho, pokrikujte, radujte sa v ňom!

Žalmy 96 až 100

V Žalmoch 96 až 100 je pripomenuté kraľovanie Hospodina nad všetkými národmi a nad všetkým. „Spievajte Hospodinovi novú pieseň! Spievajte Hospodinovi, celá zem!“ (verš 1). Tento, ale aj ďalšie žalmy hovoria: Vzdajte Hospodinovi čelade národov, vzdajte Hospodinovi česť a silu. Toto je volanie pre všetky národy. Vzdajte Hospodinovi česť jeho menu, povedzte medzi národmi (verš 10). Čo máme povedať medzi národmi? „Hospodin kraľuje.“ Toto je naša zvesť. A je v nich aj varovanie (verš 13), že Hospodin ide súdiť zem.

„Hospodin kraľuje! Nech plesá zem! Nech sa radujú tie mnohé ostrovy!“ (97:1). „Nebesia oznamujú jeho spravodlivosť, a všetky národy uvidia jeho slávu.“ (97:6). „Spievajte Hospodinovi

novú pieseň...“ (98:1). „Hospodin oznámil svoje spasenie; odkryl svoju spravodlivosť pred očami národov.“ (98:2). Vo verši 98:4 je volanie k celej zemi. „Pokrikujte Hospodinovi s radosťou celá zem!“ a tiež vo verši 98:6 „Pokrikujte radostne pred Kráľom Hospodinom!“ Vo veršoch 98:7-9 je volanie prírody k uctievaniu. Prečo? Pretože Hospodin je Kráľom nad okruhom sveta. On bude súdiť celý svet v spravodlivosti a národy podľa práva (98:9).

Opäť: „Hospodin kraľuje; nech sa trasú národy! Tróni nad cherubínmi, nech sa hýbe zem! Veľký je Hospodin na Sione a je vysoký nad všetkými národmi. Nech oslavujú tvoje meno veľké a strašné, lebo je sväté.“ (99:1-3). Vidíme to? „Nech oslavujú tvoje meno.“ Kto? Všetky národy! Prečo? „...lebo je veľké a strašné.“ A potom podobne v ďalšom žalme.

Žalm 100: „Pokrikujte Hospodinovi radostne, celá zem!“ Kto má radostne pokrikovať Hospodinovi? Celá zem! Všetky národy! Všetci ľudia slúžte Hospodinovi s radosťou, poďte pred jeho tvár s plesaním (verš 2). Prečo? Lebo Hospodin je Boh. Toto je konečný dôvod prečo celá zem má ísť k Hospodinovi. Tu to celé začína: Hospodin je Boh. On je pravý Boh a preto potrebujete ísť k nemu spôsobom, ktorý nariadil, totiž cez evanjelium. Jedine skrze Krista a tak nájsť večný život. „Vedzte, že on, Hospodin, je Boh, on nás učinil, a jeho sme, jeho ľud a ovčie stádo jeho pastvy.“ (verš 3). Pravdepodobne to hovorí o Izraeli, ktorý volá ostatné národy a hovorí im: On nás učinil za jeho ľud, teda vojdite do jeho brán s oslavou, do dvoran s chválou, oslavujte ho, dobrorečte jeho menu, lebo Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky a je verný z pokolenia na pokolenie (verše 3 a 5).

Aký je apel týchto žalmov? Každý človek na tejto zemi, má byť volaný k Hospodinovi ako k jedinému pravému Bohu preto, že Hospodin je Kráľ a kraľuje. To v sebe zahŕňa aj súd a to, že jedného dňa sa mu bude zodpovedať. Toto je realita týchto žalmov. Takže majme na pamäti:

Hospodin je Kráľom a jeho vláda je nielen nad jeho ľuďom, nad Božím ľuďom, ale aj nad všetkými národmi. Preto všetci, všetky národy prídte k Hospodinovi!

Žalm 101

Žalm 101 dáva typologický opis skutočného Kráľa – Pána Ježiša Krista. Je to žalm Dávidov a Dávid v ňom vyjavuje, ako on – Kristus– bude kraľovať. V tomto žalme ide o typ ideálneho kráľa. „Budem ospevovať milosť a súd. Tebe, Hospodin, budem spievať žalmy, rozumne si chcem počínať na ceste dokonalosti. Ó, kedy že prídeš ku mne? Budem chodiť v bezúhonnosti svojho srdca vo svojom dome.“ (verš 1 a 2). A ďalej: „Nepostavím si pred svoje oči veci beliala...“, prevrátené srdce odstúpi odo mňa, nepoznám zlého, atď. Je to Kráľ, ktorý je spravodlivý, miluje milosť a súd, milosť a spravodlivosť. Náš Kráľ je spravodlivý, ale náš Kráľ je aj milostivý. Boh v Kristovi nám ukazuje milosť rovnako, ako Boh Kristovi zveril súd, aby jedného dňa súdil.

Popritom si všimnime verš 6: „Moje oči hľadajú na verných zeme, aby bývali so mnou. Slúžiť mi bude ten, kto chodí cestou dokonalosti.“ Toto sú tí, ktorí budú v jednote s Kráľom. Dávid v tomto žalme vystupuje ako kráľ, ale ukazuje na Krista ako na toho, ktorý je ideálny Kráľ, ktorý je najvyšší Kráľ, a ktorý je v konečnom dôsledku jediný skutočný Kráľ, ku ktorému cez evanjelium voláme všetky národy. Tento žalm neviem v kontexte ostatných žalmov vysvetliť inak. Prečo je medzi ne vsunutý? Najlepší zmysel dáva toto: „Nebude bývať v mojom dome ten, kto robí ľstivo; ten, kto hovorí lož, neobstojí pred mojimi očami. Každého rána budem plieniť všetkých nešľachetníkov zeme, aby som z mesta Hospodinovho vyťal všetkých činiteľov neprávosti“ (verš 7 a 8). To je opis Dávida ako kráľa, ktorý ako kráľ je typom Krista, ktorý činí spravodlivosť, ktorý je milostivý, ktorého majú poznať a k nemu prísť všetky národy.

Takže majme na pamäti: Hospodin je Kráľom a jeho vláda je nielen nad jeho ľuďom (nad Božím ľuďom), ale aj nad všetkými národmi.